

Szováta Hírmondó

Önkormányzati tájékoztató

XII. évf. 107. szám 2013. március

Pro Urbe díjasok: Siklodi Zsolt

Pro Urbe díjasokkal készített televíziós bemutató sorozatunk részeként készült beszélgetésből idézzük Siklodi Zsolt grafikusművész néhány gondolatát, aki a művészi alkotás mellett kiemelkedő szervező tevékenységgel, a világra kitekintve és azzal kapcsolatokat építve is szolgálja Székelyföldet.

Molnos Ferenc

A fejünkben – és úgy érzem, minden sóvidéki ember fejében – Sóvidék egy és Székelyföld is egy. Tehát nagyobb régiókban gondolkodunk imagináriusan, mint amit a megysítés annak idején meghatározott. Ebből kiindulva én szervezek főleg Gyergyószárhegyen, de Sepsiszentgyörgyön illetve Szováta is művészeti rendezvényeket, kiállításokat, művésztelepeket, amelyek ezt a régiót próbálják kulturálisan előre vinni, aktualizálni, megmutatni, hogy hol is vagyunk mi a művészeti világ piacán itt Sóvidéken, Székelyföldön, és hogyan kapcsolódunk ebbe a művészeti világba bele.

A szárhegyi művésztelep gyakorlatilag egy kulturális intézmény lett, ahol nem csak a hagyományos művésztelepek kerülnek megrendezésre, hanem egyebek is: kiállítások, kulturális rendezvények stb. Én

ennek az intézménynek a képzőművészeti részét fogom össze, most már mondhatom, tíz éve.

Ez a művésztelep 1974-ben volt alapítva. Márton Árpád, Gál András és Zöld Lajos alapította. Szigetként működött a régi rendszerben. Ide azokat a művészeket hívták meg, akik nem állami megbízásokon dolgoztak. Itt lehetett szabadon gondolkodni, szabadon festeni. Az én feladatom ezelőtt tíz évvel az volt, hogy a művésztelep rangját megőrizve, hogy lehet erre ráépíteni egy állandó tevékenységet. Próbáltuk szétszítani, hogy minden művészgenerációnak legyen fóruma Gyergyószárhegyen és kiállítása is.

A grafikusoknak van egy művésztelep minden év januárjában. van egyetemista diákoknak egy nemzetközi művésztelep. ennek az a lényege, hogy ott van, mond-

juk, hét művészeti egyetem a világ minden tájáról egy-egy tanárral és három-három diákkal, no most őket összekeverjük, tehát például a tajváni tanár korrigál a kolozsvári diáknak és fordítva.

A következő generációnak szervezzük a Korkép művésztelepet. Megpróbáljuk a világ minden táját befogni ebbe a teletbe. A feladat ezt olyan szintre tenni, hogy profitábilis legyen a meghívottaknak is, de a székelyföldi művészek számára is. Szándékuk székelyföldi művészek kijuttatása nemzetközi nagy művésztelepekre, kiállításokra. ennek kapcsán most már a 17. vagy 18. művész volt ebből a régióból a koreai biennálén. Így nyílnak meg a látómezők, így tudunk egy régióba új művészeti lehetetet vinni.

Négy alkalommal szerveztünk nemzetközi művésztelepet Szováta is

Kusztos Endre művészi hagyatékát valahogy egyben kellene tartani. A rendezéséhez szováta szakmabeliek létrehoztuk a Kusztos Endre Képzőművészeti Egyesületet. A patrimoniumot viszont arra az intézményre kell hagyni, amely képes hosszú távon fenntartani. Szováta önkormányzata vette adminisztrációjába ezt a hagyatékot.

Sárga jelzés

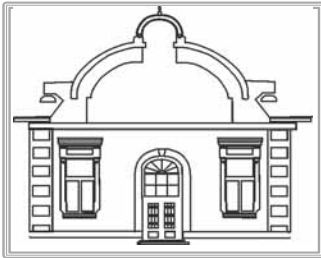
Olvassuk az újságban, hallgatjuk a televízióban, rádióban: „Az Országos Meteorológiai Intézet sárga kódjelzésű figyelmeztetést bocsátott ki.”

Örülök neki, mert a figyelmeztetésnek hála, immár óvatosabban szervezhetem meg a napi tevékenységemet. Ha tudom, hogy hideg-, vagy melegfront közeleg, esősre is fordulhat az idő, nyilván nem indulhatok el otthonról semerre meggondolatlanul. Legalább egy esernyőt vinnem kell magammal, hacsak a közeli boltba ugrom is le, mert sosem lehet tudni, nem éppen akkor erednek-e el az ég csatornái. Ha a sárgajelzést figyelmen kívül hagyva indulok el kutyasétáltatásra, magamra vessek! Minden felelősség áthárítható rám, s ha bármi baj érne, például megáznék, még azon vizesen szálljak magamba, hiszen időben értesítettek.

Nagyapáinknak bezzeg nem szóltak a Don-kanyarban, hogy „Sárga kódjelzés: golyózápor közeleg!”. A hidegfrontról sem fecsegték sokat, ezért vitték ki őket mínusz negyvenfokos hidegbe lenge öltözékben. Pedig annál hidegebb és frontabb hidegfront minket sem fenyeget.

A múltkor szemerkélő esőre kaptuk a sárga jelzést. Egy virág meglocsolására sem volt elég az égi locsoló, de én akkor is boldog voltam, mert meggyőződtem, hogy éberek, akik vigyáznak ránk, minket már semmiféle baj nem érhet.

Molnos Ferenc

Önkormányzati határozatok

9. sz. határozat – Szováta város iskolarendszerének jóváhagyásáról;

10. sz. határozat – az ingázó pedagógusok utazási költségei kifizetésének elfogadásáról;

11. sz. határozat – az 51503 és 50483 sz. telekönyvben nyilvántartott, közlekedési út rendeltetéssel bíró területek Szováta város köztulajdonába vételéről;

12. sz. határozat – Szováta Város Polgármestere szakapparátusa szerkezeti felépítésének módosításáról;

13. sz. határozat – a 416/2001 sz. a minimális jövedelmekről szóló törvény előírásai szerint meghatározandó helyi közérdekeltégű tevékenységi területek és munkavégzési tervek jóváhagyásáról;

Parlamenti iroda

Megnyitotta szováta parlamenti irodáját Borbély László Szováta körzet parlamenti képviselője. A Rózsák útja 2 számon, az önkormányzat B épületének emeletén található iroda naponta 8 és 12 óra között tart nyitva, Molnos Ferenc irodavezető fogadja az ügyfeleket.

Az elkövetkező időszakban a szováta képviselői irodájában Borbély László képviselő havi rendszerességgel tart fogadónapot.

Borbély László négyéves ciklus idejére áll a szováta képviselői irodájával a szováta és környékbeli polgárok, civil egyesületek, illetve önkormányzatok szolgálatára.

Városházi anyakönyvi adatok

Bejelentett újszülöttek: Moga Csilla Krisztina (szülei: Moga Albert és Kelemen Gizella); Máté Margit (szülei: Máté Lajos és Máté Veronica); Fogarasi Roxana Ionela (szülei: Fogarasi Alexandru és Incze Elena); Gondos Tamás (szülei: Gondos Szilárd Zombor és Gondos Edit); Jakab Henrietta (szülei: Jakab Imre és Jakab Emma); Józsa Réka (szülei: Józsa Levente és Józsa Margit);

Isten éltesse Öket!

Házasságot kötöttek: György István (Sómező utca 80 szám) – Urbán Anna (Sómező utca 80 szám); **Boldog házasságot!**

Elhunytak: Sebe Vilma (1948) – Petőfi Sándor lakónegyed F5/9 szám; Römischer Géza (1926) – Csendes utca 46 szám; Leuştean Margareta (1925) – M. Eminescu lakónegyed G1/7 szám; Kelemen Albert (1953) – Fő út 199 H/12 szám; Hegyi Ferenc (1927) – Akác utca 50 szám; Fülöp Gizella (1926) – Május 1 utca 91 szám; Kiss Gizella (1931) – M. Eminescu lakónegyed C2/17 szám; Kelemen Árpád (1943) – Pacsirta utca 10 szám; Müller Ilse Wilhelmine (1927) – M. Eminescu lakónegyed E2/19 szám; Nagy Imre (1930) – Templom utca 22 szám; Lőrinczi Éva (1941) – Patak utca 13 szám; Piri József (1949) – Illyésmező 111/A szám; Domokos Emma (1933) – Hosszú utca 32 szám; Gábor János (1929) – Kurta utca 11 szám; Tordai István (1940) – Május 1 utca 88 szám;

Nyugodjanak békében!

Tavaszi nagytakarítás

Időben szeretnénk tájékoztatni a tisztelt szováta lakosokat, hogy a közelgő tavaszi nagytakarítás időszaka alatt az önkormányzat megszervezi a kerti és házkörnyéki takarításból származó hulladék, ágnyesedék és gaz elszállítását.

Az elszállítást rendszer szerint szervezzük, ezért arra kérjük a tisztelt lakosokat, vegyék figyelembe az alábbiakban közölt programunkat, így az elszállítást megfelelő időben tudjuk elvégezni, s ne álljanak az utcákon és lakónegyedekben napokig a kirakott szeméthalmok!!!!

I szakaszban: március 18-23 között a faluban: Parajdi út, Május

1, Pacsirta, Kurta, Szilfa, Juhod, Rigó, Bánya, Gyár, Tavasz, Sebesd, Balcescu, Bekecs, Farkas, Templom, December 22, Fő út (a Fekete Medve szállóig), Hársfa, Sómező.

II szakaszban: március 25-29 között a központi részen: Fő út (a Fekete Medve szállótól felfele), Petőfi Sándor negyed, Virág negyed, M.Eminecu negyed, Rózsák útja (a fürdőtelep kezdetéig - újbusz-megálló), Sport, Mester, Géra, Csorgó, Tölgyes, Csendes, Fülemüle, Hóvirág, Patak, Tó, Rakottyás, Kisállomás utca.

III szakaszban: április 2-5 között: a szakadati részen: Akác,

Hosszú, Restád, Kisbük, Ózike, Kerekdomb, Mező, Vetés, József Attila, Hegy, Vadász utca.

IV szakaszban: április 8-12 között a fürdőtelepen: Rózsák útja telepi szakasza, Fenyő, Sas, Nyár, Szarvas, Kicsimező, Patakmajor, Tivoli, Csillag, Nap, Égerfa utca.

V szakaszban: április 15-19 között Illyésmezőben.

Kérjük, ne véletlenszerűen tegyék ki, hogy ne szanaszét dobált ág- és kacsalmok díszítsék városunkat!

Köszönjük megértésüket, együttműködésüket, a fenti program tiszteletben tartását.

Fábián Róbert

Virágba borul a város

A tavaszi takarítást követően a virágok kiültetését is megkezdték Szováta. A kiültetési munkálatoknak csütörtökön fogtak neki. A kertészek színes virágokkal és új növényfajok ültetésével igyekeznek tarkábbá tenni városunkat.

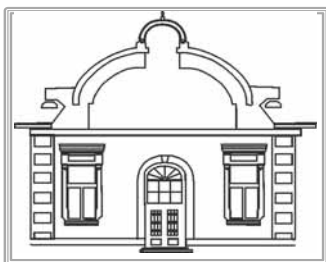
A virágok kiültetésének minden évben a tavaszi takarítás után látnak neki. Idén hamarabb érkezett el a tavasz, mint előző években, ezért a munkálatokat is korábban elkezdheték. Csütörtökön árvácskákat ültettek, valamint a fürdőtelepen kifesték a

rózsákat is. Az egynyári virágok előkészítése is folyamatban van már. Mindemellett egy zöld övezetet is szeretnének kialakítani szintén a fürdőtelepen.

A városi főkertésztől megtudtuk, hogy tavalyhoz képest több, körülbelül 12 ezer tulipánhagymát tároltak a tél folyamán. Árvácskából is jóval többet ültettek idén, de az egynyári virágok között is vannak új fajok, mint például a rózsák esetében a rosa impatiens és a chatharantus. Sajnos az elül-

tett csemetékét és virágokat nagyon gyakran megrongálják, kitépik vagy ellopják. Ezeket folyamatosan cserélni vagy pótolni kell annak érdekében, hogy a város szépségét megőrizzék.

A kertészek igyekeznek városunkat virágokkal, zöld övezettel díszíteni. Tavasztól őszig folyamatosan gondozni fogják az elültetett növényeket. Kár lenne tönkretenni munkájukat, környezetünk szépségének megőrzése mindannyiunk közös feladata kell legyen.

Despre impozitele și taxele locale pe anul 2013 (I)

Prin hotărârea nr. 37/13.12.2012 Consiliul local Sovata a stabilit impozitele și taxele locale pe anul 2013.

I. Impozitul și taxa pe clădiri

Impozitul pe clădiri este anual și se datorează de contribuabili pentru clădirile aflate în proprietatea acestora, indiferent de locul unde acestea sunt situate și de destinația acestora.

În cazul unei clădiri, aflată în administrarea sau în folosință, după caz, a altei persoane și pentru care se datorează chirie în baza unui contract de închiriere, impozitul pe clădiri se datorează de către proprietar.

Impozitul pe clădirile proprietatea persoanelor fizice se calculează prin aplicarea unei cote de 0,1%, aplicată asupra valorii stabilite.

Valoarea impozabilă (lei/m²) a clădirilor

a) cu pereți sau cadre din beton armat, sau peretii din cărămidă arsă, sau din alte materiale, rezultate în urma unui tratament termic si/sau chimic cu instalații de apă, canalizare, electrice, încălzire 935 (806 în 2012) și 555 (478 în 2012) a clădirilor fără instalații de apă, canalizare, electrice, încălzire.

b) cu pereții din lemn, cărămidă nearsă, vâlătuci, piatra naturala și din alte materiale asemănătoare nesupuse unui tratament termic sau chimic cu instalații de apă, canalizare, electrice, încălzire 254 (219 în 2012) și 159 (137 în 2012) a clădirilor fără instalații de apă, canalizare, electrice, încălzire.

Construcții anexe situate în afara corpului principal al clădirii:

a) cu pereți din cărămidă arsă, și din alte materiale rezultate în urma unui tratament

termic sau chimic cu instalații de apă, canalizare, electrice, încălzire 159 (137 în 2012) și 143 (123 în 2012) a clădirilor fără instalații de apă, canalizare, electrice, încălzire.

b) cu pereții din lemn, cărămidă nearsă, vâlătuci, piatra naturala nesupuse unui tratament termic sau chimic cu instalații de apă, canalizare, electrice, încălzire 95 (82 în 2012) și 63 (54 în 2012) fără instalații de apă, canalizare, electrice, încălzire.

Pentru locuințe situate la subsol, demisol sau la mansardă valoarea reprezintă 75% din suma ce s-ar aplica clădirii.

Pentru spațiile cu altă destinație, situate în subsolul demisol sau mansarda valoarea reprezintă 50% din suma ce s-ar aplica clădirii.

Valoarea impozabilă se reduce în raport cu perioada în care au fost realizate, după cum urmează

- înainte de 01.01. 1962 - reducere 20%

- între de anii 1962-1982 - reducere 10%

În cazul contribuabililor care dețin mai multe clădiri, impozitul pe clădiri se majorează după cum urmează:

a) cu 65 % pentru prima clădire, în afara celei de la adresa de domiciliu

b) cu 150 % pentru cea de a doua clădire, în afara celei de la adresa de domiciliu

c) cu 300 % pentru cea de a treia clădire, și următoarele în afara celei de la adresa de domiciliu

Ordinea numerică a proprietăților se determină în raport de anul dobândirii clădirii, indiferent sub ce formă, exceptând cele dobândite prin succesiune legală, rezultat din documentele care atestă cali-

tatea de proprietar

În cazul clădirii utilizate ca locuință, a cărei suprafață construită depășește 150 mp.valoarea impozabilă a acesteia, se majorează cu câte 5% pentru fiecare 50 mp.sau fracțiune din aceștia.

Pentru determinarea valorilor impozabile, pe ranguri de localități și zone în cadrul acestora, se vor aplica următorii coeficienți de corecție: A = 2,30 B = 2,20 C = 2,10 D = 2,00.

Pentru clădirile structurate în blocuri cu mai mult de 3 niveluri și 8 apartamente coeficienții de corecție menționați mai sus vor fi diminuați cu 0,10.

Clădirile noi, dobândite în cursul anului, indiferent sub ce formă, se impun cu începere de la data de întâi a lunii următoare celei în care acestea au fost dobândite. Impozitul se calculează pe numele noului contribuabil, proporțional cu perioada rămasă până la sfârșitul anului.

Impozitul pe clădiri se stabilește pe baza declarației de impunere depuse de contribuabili, și se plătește în două rate egale astfel: până la 31 martie, până la 30 septembrie.

Impozitul anual pe clădiri, impozitul pe teren și impozitul pe mijloace de transport datorat de către contribuabili, persoane fizice sau juridice, de până la 50 lei inclusiv, se plătește integral până la primul termen de plată, iar în cazul în care contribuabilul deține mai multe proprietăți – clădiri, teren – sau mai multe mijloace de transport suma de 50 lei se referă la impozitul pe clădiri, impozitul pe teren sau impozitul pe mijlocul de transport cumulată al acestora.

(continuăm)

Adresa Primăriei

Orașului Sovata:

Sovata, Str. Principală
Nr. 155.

Tel: 0265 570 218

Fax: 0265 570 524

E-mail:

secretariat@primaria.szovata.ro

Program audiențe

Primar: Péter Ferenc:

Martți – de la ora 11,00;

Viceprimar: Hegyi Mihály:

Miercuri – de la ora 11,00;

Secretar: Domokos András:

Joi – de la ora 11,00;

Hotărârile Consiliului Local

Hotărârea nr. 9 – cu privire la aprobarea rețelei școlare de pe raza teritorială al Orașului Sovata;

Hotărârea nr. 10 – cu privire la aprobarea navetei cadrelor didactice;

Hotărârea nr. 11 – cu privire la aprobarea preluării în domeniul public al Orașului Sovata a unor terenuri, având categoria de folosință drum, înscris în C.F. nr. 51 503, 50 483;

Hotărârea nr. 12 – cu privire la modificarea Organigramei și al Statului de funcții al aparatului de specialitate al Primarului Orașului Sovata;

Hotărârea nr. 13 – cu privire la aprobarea Planului anual de acțiuni sau de lucrări de interes local, conform Legii nr. 416/2001, privind venitul minim garantat;

Prejudecățile maghiarofobe și adevărul despre ele (II)

de Tihamer Czika (pagina online ACUM:TV 8-3-2009)

3. Ungurii sunt aroganți și îi privesc pe români de sus.

Există maghiari care sunt aroganți și îi privesc pe români de sus, cum există și români care sunt aroganți și îi privesc pe maghiari de sus. Acești oameni sunt însă în minoritate de ambele părți. Nu se poate nega că la unele grupuri de dreapta, sau de extremă dreapta idea practic nazistă de superioritate a unei națiuni sau rase, există încă și azi, ori recunoscută fățiș, ori doar în discuții private. Dar această mentalitate deși există la toate națiunile europene, este de obicei una izolată. Nu cred că cei mai mulți maghiari se uită de sus la români, și nu cred de asemenea că cei mai mulți români se uită de sus la maghiari. Comentarii de genul „țărani valahi necivilizați” sau „mongoli necivilizați”, „noi eram la Roma pe când voi mâncați carnea de sub șea” sau „Noi eram Vestul civilizat pe când voi încă cutreierați munții cu turmele de oi” sunt niște aberații naționaliste

ale unor oameni care își revarsă toate frustrările naționale în a huli pe celălalt.

Trebuie de asemenea menționat și faptul că stăruința unei astfel de mentalități de partea unor maghiari a fost ajutată foarte mult de „șmecheria”, „balcanismul”, „miticismul”, „corupția” unor funcționari sau politicieni aduși de noul stat în Ardeal din 1918 până azi. Acest mit de superioritate ardelenesc însă nu este specific numai maghiarilor din Transilvania, el fiind răspândit și între românii ardeleni.

Există și un punct comun în „privitul de sus” la maghiari și români: romii. Din păcate plaga rasistă anti-țigănească este generală atât la români cât și la maghiari.

4. UDMR e o organizație extremistă, episcopul László Tőkés e un extremist

UDMR nu este o organizație extremistă. Pur și simplu nu este. Nu are mesaje șovine, anti-românești, sau anti-alte națiuni sau grupuri etnice,

religioase, sexuale, etc. Nu se pot identifica în mesaje UDMR instigări la violență sau la război. UDMR nu are nici în programul său, nici în mesajele sale, vreo referire la o eventuală separare teritorială a comunității maghiare, sau măcar a Ținutului Secuiesc. UDMR nu are aripă înarmată, nu are teroriști sau tabere de pregătire a lor. UDMR nu instigă la nerespectarea legilor, la revoltă, nici măcar la „rezistența pasivă” de tip Ghandi.

O organizație extremistă ar presupune măcar unele din cele menționate mai sus. UDMR este o organizație politică care își desfășoară toată activitatea respectând legile României. Dacă nu ar fi așa, ea ar fi fost interzisă de mult. Uniunea a câștigat nenumărate procese în acest sens, mai ales împotriva PRM-ului.

László Tőkés este o figură neînțeleasă în politica românească. El a fost numit extremist cam la mijlocul anilor '90, pentru niște mesaje care la vremea respectivă „spăr-

geau becul” în viața politică autohtonă. Trebuie știut că majoritatea mesajelor sale de atunci sunt astăzi folosite și de UDMR, fără a crea vreo indignare extraordinară în viața publică din România. Tőkés de fapt vorbea deschis de autonomie teritorială și culturală (deși nu folosind exact acești termeni) pe vremea când reprezentantii UDMR, fiind în București de ceva timp și cunoscând exact posibilitățile reduse ale vremii, încercaseră obținerea unor doleanțe mai moderate, cum ar fi legea învățământului favorabilă minorităților, universitatea în limba maghiară, dreptul de folosire a limbii în administrație și altele. Mesajele din domeniul etnic ale lui Tőkés nu au fost niciodată extremiste în sensul celor amintite mai sus. El pur și simplu a cerut prea mult, prea devreme, fără a ști pe dinăuntru care era atmosfera în politica din București în anii 90. Azi mesajele politice în materie de drepturi minoritare ale lui Tőkés și UDMR deja diferă foarte puțin.

Dacă există un domeniu în care europarlamentarul-episcop se apropie de extremism (deși cu siguranță nu îl atinge), acesta aparține mesajului religios, câteodată aproape fundamentalist, el făcând valve în Parlamentul European prin cerința de a „întoarce Europa la rădăcinile creștine”, prin oficializarea creștinismului ca religie a Uniunii Europene, prin ideea necesității ca bisericile și preoții să facă politică contra „ateismului materialist” al Europei Centrale și de Est și a „ateismului vulgar” al societăților de consum din țările Europei de Vest.

Áldva legyen azoknak hamva

Talán sokan vagyunk, akik természetesnek vesszük, hogy nemzeti ünnepünkön szép, napsütéses tavaszi idő legyen, hiszen március 15-e a népek tavasza. Nem mindig jön ez össze, és nem mindenkinek igénye a tavaszi idő, mert szélsőséges időjárás mellett hatásosabb lehet a kardcsörtetés, és jobban lehet villámokat szórni.

Mi mindent nem mondtak már el március 15. kapcsán úgymond „ünnepelő, emlékező” politikusok, hivatásos szónokok, népboldogítók? Egymás szájából átvett szövegeket hallunk évről évre. Némelyek ma oly lelkesítően beszélnek, mintha kezükben ott lenne a kard, s éppen rohamra indulnának. Megszoktuk, hogy a forradalom és szabadságharc eseményeit mindig aktuálpolitikai céljaikhoz használják, az akkori hősök szavait mostani belharcokhoz igazítva idézik. Szabadságot mondanak és hatalomról álmodoznak.

De tudunk-e úgy ünnepelni, hogy csupán a közös emlékezés, a hősöknek kijáró tiszteletadás, az áldozatok előtti főhajtás legyen a mai nap? Meg tudjuk-e tartóztatni magunkat attól, hogy a negyvennyolcasok szavaira, tetteire hivatkozva, egymásnak és egymásról mondjunk véleményt? El tudjuk-e kerülni azt, hogy március 15-ét, nemzeti ünnepünket csupán eszköznek használjuk? Tudunk-e nemzeti ünnepet valóban megülni?

Ne mi beszéljünk a múltról!

Beszéljen az, aki átélte! Lássuk, mit mond erről a napról az, aki ott volt a pesti utcán azon a napon, aki valóban részese volt az akkor törtéteknek! Nagy írónk, Jókai Mór Huszonöt év múlva című művében, 1873-ban így ír az akkori eseményekről, őt idézem. Molnos

„Mi történt az első «Talpra magyar!» kiáltás után, annak a hagyományát úgy tudja már minden ember, mint a bibliai történeteket. De mit csináljunk ennyi talpra állított magyarral? A talpra állt embernek ellenlábais is támadnak.

Volt lelkesedés, áldozatkészség, testvérszeretet, bűnbocsánat, jobbágyhűség, honszerem, s az mind ezen az egy napon született. A huszonöt év előtti napok dicsősége nem melegíti már szívemet; de az eredmény a hideg önbíráló előtt is örökké nagy marad: «a nép felszabadítása a jobbágyaság alól».

Azért ne beszéljünk arról többé, hogy szép, ragyogó, dicső nap volt március 15-e: ismerjük el, hogy «szükséges nap volt!» Szükség volt egy napra, mely félretaszítsa a törvényhozás ócska klepszidráját, s egy lökést adjon az időnek, mely a nemzetet évtizedekkel előbbre vigye. Szükség volt, hogy szakítson a nemzet a múlt balfogalmaival, hogy egyszerre jusson erejének tudatára. Előtte állt a galíciai példa, hogy mire képes egy elnyomott nép, ha azt az abszolutizmus véres eszközéül akarja használni. A

lengyel gyász a múlt év tanulása volt, s nem lehetett tudni, hogy ugyanaz a hatalom enged még egy évet a magyar nemzetnek a deliberálásra. Sietni kellett – és aztán követelni egyszerre mindent, amihez a nemzetnek joga van. És követelni azt egyhangúlag.

S az egyhangú követelés sikerült, győzött: csak hang volt; nem követte vér, mégis diadal termett nyomán. Az országgyűlés elfogadta azt, amit a pesti közpiacok zászlóikra írtak, s a király szentesítette, amit az országgyűlés elfogadott.

De nem ment ez olyan simán. Húszezernyi néptömeg hullámzott Pest utcáin, a sajtó tetteleg felszabadított, a népszerűtök saját kezűleg nyomtatták ki a pesti 12 pontot: «Mit kíván a magyar nemzet?», s Petőfi költeményét: «Talpra magyar, hí a haza!», s a városházára sereglő népsokaság Rottenbiller polgármester elnöklete alatt megválasztá a közbiztonságra felügyelő bizottságot. (...) A népnek tetszett a kezdet. «Éljen a forradalom!» Kaptunk nemzetiszínű zászlókat, felkötöttük bal karunkra a nemzeti szalagokat, de mit tegyünk tovább?

Könnyű más városnak forradalmat csinálni, tudja, hogy mit tegyen? Legelőször is elkergeti a kormányát, körülvesszi a parlamentet; de hol vegyünk mi kormányt és parlamentet, mikor a kancellárunk Bécsben van, a parlamentünk pedig Pozsonyban?

És ez március 15-ének az emléke: élő emlék. Tizenötmillió ember szíve tartogatja azt.

Huszonöt év! Egy század negyedrésze! Kimondani is sok, hát még átélni! Hát még úgy átélni, ahogy mi éltünk! Annyi országos csapás, rémület, iszonyat, küzdelem, hiú remény, kétségbeesés, elfásulás, újraébredés, újra lefekvés, vesztesség, megpróbáltatás után!

A kezdet magas komikum, a vége mély tragikum. Egy csoport gyermek, ki belekap a sors gépezetébe, egy csapat poéta, ki politikát csinál, s aztán tízezrei a csatatéren elesett hősöknek, koszorúzott alakok a bitófán.

És mégis dicső nap volt ez! Mert a népet ez szabadítja fel, s a nemzet millióit ez tette honpolgárokká, a verejtékük által áztatott föld uraivá.

Minden búzakalász, melyet Magyarország földje terem, 1848. március tizenötödikének emlékét dicséri, ahogy a néphit szerint minden egyes búzaszem hegyére oda van nyomva a „Patrona Hungariae” szent képe. A nagy eszme nagy áldozatokat követelt. Sokat vesztettünk vérben és vagyonban. (...)

Bizony nagy ára volt e napnak! De a győzelem, mit meghozott, még e nagy árnál is nagyobb. E naptól számítja felszabadítását a magyar nép. Áldva legyen azoknak hamva, kik e nap diadalért áldozatul adták oda maguk.”

Jókai Mór: Huszonöt év múlva

Tragédia és összefogás

Ez év januárjában két alkalommal is pusztított a tűzvész Illyésmezőben.

18-án este 9 óra után Bokor András házában a tetőtérben keletkezett tűz, gyorsan átterjedt az egész házra, amely rövid idő alatt leégett. Az ügy pikantériája, hogy a család nem is volt otthon, Magyarországon

Nyáradremetéről érkező tűzoltók már csak a tűz továbbterjedését tudták megakadályozni. A részben téglából, részben fából készült épület (a nyolcvanas években építették) faszervezete teljesen leégett. Az aznap este Magyarországról hazaérkező házaspárt ez a kép fogadta.

Rá két hétre, ez úttal szom-

voltak gyermekeik meglátogatására, s távollétükben az őket a különben más ingatlanban lakó mama meleggél szerette volna hazavárni. Begyűjtött és hazament. Így aztán a keletkezett tüzet a szomszédok fedezték fel, mikor az már olyan méreteket öltött, hogy nem tudták kioltani. A Szovátáról és

bateste, ismét tűzvész rombolt le egy otthon Illyésmezőben, ahol szintén nem tartózkodott otthon a család. A két gyerekes fiatal házaspár aznap délután hazalátogatott szülőfalujába, Siklódra. Szilveszter Gergelyék az est folyamán tértek vissza Illyésmezőbe egy telefonhívásra, amely figyelmeztette őket,

hogy ég a házuk. A hatvanas években épült ház szintén a tűzvédelmi előírások be nem tartása okán kapott láng-
ra, akárcsak a Bokor András háza. Megfelelő kémény hiá-

A katolikus illetve a református egyház gyűjtőakciója révén adakozásukkal igyekeztek segíteni őket. Az önkormányzat szintén felkarolta a bajba jutottakat és egy gyorssegélyt

utalt ki számukra. Emellett holland segítség is érkezett számukra, de egyéni adakozások is történtek, munkával is sokan segítették az újjáépítést, ami a téli időszak ellenére viszonylag gyorsan haladt, hiszen mintegy hónap eltelte után a családok vissza tudtak költözni az otthonaikba. Nyilván az épületeken még

nyában könnyen előfordulhat hasonló katasztrófa. Szilveszter Gergelyéknél is, akárcsak Bokor Andráséknál, minden házban lévő tárgy a tűz martalékává vált. A kikerülő szovátai tűzoltóság megakadályozta a tűz továbbterjedését, eloltott minden parazsat.

Az utcára került családok sor-
sa megindította a falusfeleket.

nagyon sok tennivaló van, s az elégett berendezés pótlása sem történhetett meg teljesen.

A kárt szenvedett családok köszönettel fogadtak mindenfajta segítséget, s ez úton is kifejezik hálájukat és köszönetüket a velük szolidaritást vállalóknak, valamennyi segítő kéznek!

Kirilla Gyula

Felvételeink a segítségnyújtást illusztrálják.

Röviden

Magas rangú állami elismerés Steinhausz Györgynek

Szóváta régi barátja, Steinhausz György Dezső a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetését vehette át Pintér Sándor belügyminisztertől az 1848-49-es szabadságharc és forradalom 165. évfordulójának alkalmából megrendezett budapesti ünnepségen a Belügyminisztériumban.

Ader János, Magyarország köztársasági elnöke – a belügyminiszter előterjesztésére – a Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozatát adományozta Steinhausz György Dezsőnek, Csopak nyugalmazott alpolgármesterének, több évtizedes településfejlesztő és -vezető tevékenysége elismeréséül.

– Életműm kitüntetésem gyűlnek, a sírhelyem megvan, nyugdíjam is van, feleségem jó hozzám, a gyermekeim elviselnek, segítenek, az unokáim szeretnek! Mi kell még a hátralévő életemben? Már csak béke és szeretet kell, hogy még megírhassam azt a néhány könyvet, ami a terveimben van. Bízom Isten kegyelmében, és Szent Pállal mondom: „A jó harcot meg harcoltam, a pályát végigfutottam, a hitemet megtartottam!” – nyilatkozta a kitüntetés átvételét követően.

A regionális átszervezésre készülve

Románia regionális átszervezésének témakörében tartottak február 20-án megbeszélést Bukarestben, az RMDSZ frakció képviselőházi ülésében a Romániai Magyar Demokrata Szövetség Országos Önkormányzati Tanácsának tagjai, a frakciók képviselői valamint a meghívott szakértők.

A szakmai megbeszélés tágabb körben is folytatódott március 1-én, a Kolozsvárott sorra került regionális önkormányzati tanácsok együttes ülésén.

Áadták a mesestafétát

Február 28-án ünnepélyes keretek között átadásra került a meseszer staféta a polgármesteri hivatal nagytermében. A mesestaféta Körtvélyfjáról érkezett az S. Illyés Lajos Általános Iskolába, ahol fél évig örültek neki a meseszerető pedagógusok és diákok. Az Egerből induló stafétára vonatkozó egyik szabály, hogy fél év után másik két iskolának kell átadni így Kovács Rozália igazgató a kibédi és a nyárádszeredai iskoláknak adta át. A staféta mellé egy-egy mesetarisnyát is ajándékoztak, amelybe a meséket gyűjtik majd a gyerekek.

A kilencedik osztály a gimnázium része marad

A tanügyi bizottság jóváhagyta Remus Pricopie oktatási miniszter tanügyi törvényjavaslatát, mely szerint a kilencedik osztály továbbra is a középiskolák hatáskörében marad. A tárcavezető nem talált olyan érveket, melyek támogatnák a kilencedik osztály általános iskolába való helyezését.

Az új tanügyi törvényjavaslat szerint a kilencedik osztály a középiskolai képzés része marad. Mivel nincs elég osztályterem és pedagógus, országszerte több általános iskolának is gondot jelentene, ha egy kilencedik osztállyal bővülnének. Kovács Rozália, a szóvátai S. Illyés Lajos Általános Iskola igazgatónöje azt nyilatkozta, hogy amennyiben a törvény életbe lép, képesek lesznek megoldani a felmerülő problémákat. Az igazgató azt is elmondta, hogy kifejezetten örülnének annak, ha diákjaik még egy évet az iskolában maradnának.

A gimnáziumi évek lerövidülése valószínűleg a középiskolák oktatási rendszerét is megzavarná. Vass Ferencz, a szóvátai Domokos Kázmér Iskolacsoport igazgatója úgy véli, hogy a szóvátai líceumnak nem jelentene gondot a képzés lerövidülése, szerinte a pedagógusok munkáját sem befolyásolná.

A tanügyi minisztérium a nyolcadikos diákokat felmérő vizsgarendszeren is változtatna. Eszerint 2016-tól az általános iskolával végző diákok a matematika, román nyelv, informatika tantárgyak mellett idegen nyelvből is vizsgát kell tenniük.

2013 – a szecesszió éve

Szombaton este a Városháza nagytermében Körösfői Kriesch Aladár és Nagy Sándor képző- és iparművész Erdélyben címmel tartott előadást Márton Béla nyugalmazott tanár. A művészettörténeti előadás a Bernády Közművelődési Egylet, a Teleki Oktatási Központ és az önkormányzat közös szervezésében jött létre. Az előadást annak tiszteletére tartották, hogy 2013-at a szecesszió évének nyilvánították és idén 100 éves a marosvásárhelyi kultúrpalota.

Esküvő kiállítás Szovátán

Március 9 és 11-én, Szovátána Hefaistos szállodájában első alkalommal rendeztek esküvői kiállítást. Ez a rendezvény egy kisebb kiállítás volt, de viszont annál családiasabb. A környékbeli szolgáltatókra és lakosokra fókuszált.

Az esküvő az első legnagyobb, legemlékezetesebb esemény egy pár közös életében. A sok embert megmozgató esemény rengeteg felkészülést kíván, ezért a szakma képviselői esküvő kiállításon segítettek a helyszínen, kellékek, dekoráció megtalálásában és kiválasztásában.

Az esküvői dekoráció minden eszközét megtalálhattuk az esküvő kiállításon: a székhuzat, virágdísz, asztaldísz, menyasszonyi csokor, kitzűző és egyéb fontos apróságokat.

Az igazi esküvő, amelyet minden menyasszonynak készülő még kislánykorában megálmodott, sok-sok apró részlet összeillesztéséből áll. Ezeket az apró részleteket mind megtalálhattuk az esküvő kiállításon.

Ruhakiállítás

Március 15-én valamint 16-án a Városháza nagytermében az érdeklődők megtekinthették a háromszéki Ilyefalván található Rustica Ház alkotóműhelyében készült ruhákból összeállított kiállítást. Az Alkotóműhely vezetője, SIMÓ JÚLIA által tervezett ruhákat szombaton, 17 órai kezdettel KALAMÁR GYÖRGY színművész mutatta be. A bemutatásra kerülő, az igényességgel kialakított, bátran viselhető elegáns ruhák a polgári családokban használatos magyar motívumokat ötvözik a népviseleti elemekkel.

Március margójára

848 tavaszán a pesti fiatalok... Nem, unalmas már ez a frázis. Az előzőekből tanulva, kedves fiatalok, kedves fiatal gyermekek szülei, nagyszülei!

Sokszor azt halljuk, hogy kevés a nyugdíj, drágák a gyógyszerek, nincs miből kifizetni a gázt, levágják az erdőinket, az önkormányzat nem takarítja ki az árkokat, mindenütt szemetes a hely, elfogyott az olcsó cukor a Pennyből! A fiatalok elmennek külföldre.

Ez az utolsó gondolat természetesen és jogosnak hallatszik, mikor annyi panaszt hallunk, szüleinktől, nagymamáinktól. Van ok a csodálkozásra, mert mi ázzuk el a gyerekeinket szülőföldjükről, mindennapos, hétköznapi panaszaikkal. Mennyivel jobban hangzik ez: Kedves lányom/fiam, ott van a dűlőben egy kavicsos, köves föld, amely még a dédnagyapád nevében van, elrendezem a papírjait, hogy legyen a te neveden, menj és a kavicsot, követ szedd össze, hasznos lesz a kert kialakításánál. Ültetünk rá gyümölcsfát, mert a terméséből lehet kompótot, vagy pálinkát főzni. Mikor, pedig újra kell frissíteni a gyümölcsöst, jó lesz tűzifának. A fenti sorokban közel 10 évre terveztünk, s még nem is kellett azt kérjünk, hogy „légy szíves, maradj itthon!”

Háboroghatunk, hogy az

előttünk sétáló ember eldobja a szemetet, ha mi nem vagyunk képesek azt a neylon zacskót felvenni és a helyére tenni, vagy hogy az eltelt 20 esztendőben minden csak rosszabbra fordult, ha mi semmit sem tettünk érte. Az is igaz, hogy 50 év távlatából a kommunizmus, minden fejlődő közösséget, minden gazdaságilag ép földbirtokot tönkre vágott. Ez volt a célja. Mert addig vagyunk erősek, addig van önrendelkezésünk, addig van autonómiánk, amíg nem függünk a banki hiteltől, nem függünk a nyugattól, nem függünk attól, hogy lesz fizetésem, vagy hoznak-e még lisztet, húst az üzleteinkbe.

Én mit tettem az elmúlt 20 esztendőben, hogy jobbra forduljon? Voltam-e szavazni, vagy néztem a TV-ben? Ott voltam a közösségi rendezvényeken, amit nekünk szerveztek, vagy olvastam a Facebook-on? Ültettem diófát, hogy annak a terméséből

olyan beigli süssön a nagymamám, hogy még a németországi dédunoka is haza jöjjön? Vagy hogy nagyapám megpihenjen annak árnyékában.

Kedves fiatalok, nem elég véleményét nyilvánítani, hanem tenni is kell annak érdekében. Nem elég egy hibát meglátni, a felelősre rámutatni. A hibát meg kell oldani, minnél hamarabb, mert ha kitáblázzuk, azzal csak felhívjuk a figyelmet, hogy már itt vigyázni kell! Magunkévá kell tegyük a fiatalok problémáit ahhoz, hogy meg tudjuk oldani!

Minden nap történelmet írunk, rajtunk múlik az, hogy én Szóvátán kedves, mosoly-

„Nem szabad”-dal kezdődik, azt erősíti meg a fiatalokban, hogy nem vagyok képes bizonyos dolgokra. Azt szeretném tudatni a felnőttekkel, mi is tudjuk, hogy ha a tűzzel játszunk, megégetjük magunkat. Amennyiben a tűzzel helyesen és szabályszerűen dolgozunk, akkor családi meleget tudunk biztosítani, ropogós sülteket készítenek, vagy világosságot teremtünk a sötétségben.

Sokan mondják, hogy a régi rendszer, 90-es évek előtt sokkal jobb volt. Amennyiben megnézzük, hogy kik azok akik ezt mondják akkor 45-60-as korosztály. Kérdésünkre, hogy miért volt akkor jobb, azt válaszolják, azért, mert fiatalok voltunk. Kedves fiatalok, akkor most nekünk nagyon jó kell, hogy legyen! Viszont arra kell törekedjünk, hogy a gyerekeinknek legyenek olyan programjaik, amelynek nekünk most nincsenek. Törekednünk kell arra, hogy legyenek kerékpárútjaink, görkorcsolya park, cukrászdánk, gyerek szabadidős központ. Legyen egy labdánk, amelyikkel mindenki focizhat, nem pedig sok labda, hogy csak egyedül lehessen játszani vele. A könyvtárunkban, legyen forró csokoládé és mézespogácsa.

Ezt kívánja a Szóvátai Ifjúsági Szervezet a városunknak, vagy lakóinak. Ez mind, mind a mi jövőbeni közös munkánk eredménye kell, hogy legyen. Fel kell venni, a munkát, hogy emlékezzenek a XXI. század fiataljaira is.

Nagy László

A korábbi tévedésünk ódiomát vállalva, de az érintettek szíves elnézésében reménykedve, itt és most kiegészítve a februári számban közölt támogatóink listáját, külön köszönetet mondunk Bokor Rozáliának valamint a Sóvidék Televíziónak!

A Bernády Közművelődési Egylet Vezető Tanácsa

Segédápoló képzés Szovátán

Februárban ért véget az a 720 órás, kórházi segédápolókat képző tanfolyamsorozat, amelyet a Caritas Iskola a Bethlen Gábor Alap által támogatva szervezett tavaly év októberétől kezdődően. Nem várt, nagyfokú érdeklődés követte a tanfolyam meghirdetését. A résztvevők motiváltságát részben személyes

kiindulási helyzetek adták: sokan családtagjaikat ápolják, ápolták, egészségügyi intézményben dolgoznak, vagy szeretnének elmélyültebb ismereteket szerezni a betegápolásról.

Többen is úgy vélték, hogy a statisztikailag is egyre nagyobb létszámú öregekkel bíró társadalmunkban mindig is helye lesz a betegápolásnak. A résztvevők olyan elméleti és gyakorlati ismereteket szerezhettek,

amelyek használhatóak úgy a betegápolás intézményeiben, mint egyéni betegápolásban is.

Ennek a képzésnek, illetve a Caritas Iskola képzéseinek specifikuma a kinaesthetics-részképzés is, ami valójában egy újfajta szemléletet hoz a betegápolási folyamatokba. Hatékonysága abban rejlik, hogy az ápolási folyamatokat a segítségével úgy építjük fel, úgy kísérletezzük ki, hogy az

ne legyen megerőltető sem az ápoltnak, sem az ápolójának. Így elkerülhető az ápolók szakmai megbetegedése is, (hátgerincfájdalmak) ugyanakkor – a meglévő erőforrásait igénybe véve – az ápoltnak minél nagyobb önállóságára törekszünk. Nagyon érdekes utazásban van része annak, aki a kinaesthetics jól megalapozott tapasztalati-tudományos hátterű fo-

galomrendszere segítségével felfedezi, hogy mennyi összetevő eleme van egy banálisnak tűnhető mozgásnak, mint pl. a felülés, oldalra fordulás stb., és hogy ez a mozgás, a bizonyos összetevők kombinálódása során milyen irányba alakulhat. A kutatási terület alapja a saját test, hiszen a legerősebb és legmaradandóbb élmény a személyes tapasztalat

szűrőjén marad meg. Így a személyes tudás és mozgásmemória gyarapodásából kiindulva el tudunk jutni a hatékony betegápolásig.

A képzési folyamat lebonyolításában segítségünkre voltak: a Teleki Oktatási Központ és Kovács Rozália, az „S. Illyés Lajos” Általános Iskola igazgatónöje. Köszönjük a segítséget!

Samu Imola
kinaesthetics tréner

„Add ide – csak egy pillanatra –, hadd csókolom meg kezedet!”

Tematikus programon köszöntötték a hölgyeket a nők iránti tisztelet és megbecsülés kifejezésének jegyében a Gyulafehérvári Caritas Családsegítő Szolgálatának (CSSSZ) szovátai időscsoportjában. Az első márciusi csoporttalálalon 34 hölgyet köszöntöttek férfitársaik a hatodik évében járó Szovátai Szépkorúak Szeretetszoportjában. Könnyen észre lehetett venni, hogy még a férfiak is mosolygósabban érkeztek a kultúrotthonba, mint általában szoktak a kedd délutáni alkalomokra, és ők is izgalommal várták, hogy mi következik...

Izgalommal várták, és érdeklődéssel követték, ahogyan a szovátai Domokos Kázmér Művelődési Központ

kistermében Kis Brigitta és Fülöp Andrea óvónők gyerekcsoportja állt vidám műsorral a nyugdíjasok elé, táncoltak, énekeltek, versket, sőt mesét is mondtak a számukra. Az óvónők kellemes perceket szereztek a nőknek a kulturális programmal és az általuk készített liliommal, de tulipán is jutott valamennyi ünnepeltnek. A programokat támogatta a Gyulafehérvári Caritas, Szováta Önkormányzata, valamint Néma Zoltán vállalkozó.

A szovátai szépkorúak pedig (nők és férfiak egyaránt, a nyárádremitéikkel, erdőszentgyörgyiekkel, bözödiekkel, gyulakutiakkal, székelyvéceiekkel, havadiakkal, marosszentgyörgyiekkel,

szeptémiakkal és magyarszentgyörgyiekkel együtt) már a két hónapon belül megszervezésre kerülő Szépkorúak V. Találkozóját várják...

Szabó Attila,
szociális munkás

„Az én lovam kese, kezdődik a mese”

2012 májusában vettük át a Meseszer stafétát a Körtevényfajai Általános Iskolától, hogy az Egri Bródy Sándor Gyermekkönyvtár által kigondolt játék az S. Illyés Lajos Iskolában is elkezdhesse útját. A Meseszer elnevezésű „mese stafétát” 2009 novemberében az Egri Megyei és Városi Könyvtár indította el útjára, hogy bejárja a magyarok lakta vidékeket. A kezdeményezés célja az volt, hogy újra odafigyeljünk népmeséinkre, amelyek valamikor szájhagyomány útján terjedtek nemzedékről nemzedékre.

A Meseszer stafétájának 2013. február végéig adott otthont iskolánk. Ebben az időszakban „A mesepogácsával teli világiáró nagytarisznya” néven megújítottuk a mesét mondó tevékenységeinket, egy többfordulós anyanyelvi vetélkedőt szerveztünk, ahol teret kapott a népmese szájról- szájra történő átadása és feldolgozása. Iskolánk identitástudatának erősítésében és a hagyományaink megőrzésében fontosnak láttuk, hogy a mesemondás ősi szertartásával, a gyermekeink felszereljük magukat mindazzal, amit a mesékből megszereshetnek: „emberséggel, kitarással, türelemmel.”

A II.- IV. osztályos mesét kedvelő gyerekek öttagú csapatokban jelentkezhettek az erőpróbákra. A vetélkedő első három fordulójában egy adott népmesével kellett megismerkedniük és kiegészíteniük mesekezdő- illetve záró mondatokkal, népmesei fordulatokkal, párbeszéddel. Mivel feladatunk az élőszó szerinti történő mesemondás, alkalmankon a gyerekek önálló, „fejből való” mesélését szorgalmaztuk, megerősítve őket abban a tudatban, hogy mindenki tud mesélni, ha van mondanivalója és kellő hallgatósága. Együttléteinken a csapatok kooperációs készségét is erősítettük, hiszen az együtt megvitatott mesékhez

kapcsolt kérdések és a közös kézművesség hozzájárult a csapatkohézióhoz.

A program különleges rendezvénye a Mesemaron volt, először megszervezve az S. Illyés Lajos Iskolában. Az 5 óra 18 percig tartó mesemaronon óvodások és kisiskolások vettek részt, mesélők és hallgatók egyaránt. Öröm volt hallgatni a furfangos és varázslatos meséket a kipirult arcú, lelkes kis mesemondók szájából, akik történeteikkel egy varázslatos világba röptették a hallgatóságot. Ezúttal mondánánk köszönetet a 3-as számú Óvoda pedagógusainak, a Waldorf csoportos óvónéniknek és az S. Illyés Lajos Iskola összes mesemondóinak, hogy segítségükkel ennyire hosszúra nyújthattuk a meséink láncát.

A vetélkedő negyedik fordulójára és egyben a döntője 2013. február 25-én került megrendezésre népmeséhez illő keretek között. Ekkor volt alkalmunk a résztvevő csapatoknak, hogy bizonyítsák a mesélésre való rátermettségüket és láthatóvá váljék több hónapos munkájuk beérett gyümölcse. Míg a népmesék hősei három próba kiállításával bizonyítják valamilyen nemes jutalom elnyerésére való rátermettségüket, a mi kis mesélőink hét játékos próbán kellett bizonyítást tegyenek mesélői képességről és jártasságról, leleményességről, kreativitásról, gyorsaságról és

nem utolsó sorban együttműködésről. Mindezt sikerült egy olyan nagyszerű mesei keretbe belefoglalni, mely felejthetetlen élményt nyújtott a résztvevő gyerekeknek és pedagógusoknak egyaránt. A hetedik próba végére pedig megérkezett a Meseszer nevű szegény legény Eger városából. Hosszú utat tett meg, hogy megajándékozhasson minden gyereket egy-egy, az eddig megismert meséket jelképező, hamuban sült mesepogácsával, valamint mesetarisznyával, amibe ezután is gyűjthessék szebbnél szebb népmeséinket. Végezetül minden csapat nyertesként került ki, hisz bátor királyfi módjára teljesítették a kitzűzött hét próbát és jól megérdemelt jutalmakkal térhettek haza.

A fél évig tartó rendezvényorozat végéhez érkeztünk azon a napon, amikor staféta átadó ünnepségünket tartottuk. Február 28-án, a Szovátai Városháza Dísztermében ünnepélyes keretek közt sor került a Meseszer staféta átadására a két meghívott iskolának: a Nyárádszeredai Általános Iskola és a Kibédi Mátyus István Általános Iskola kiadottságának. Ünnepi műsorunk egy fonós jelenetet foglalt magában, ahol helyet kapott a népi muzsika, sóvidéki játékok, tánc és természetesen a népmese is. A Szovátai Népi Játésház tagjai a kis mesélőkkel, színjátszókkal együtt újra közénk hozták a régmúlt időket, ahol a fonó az

együttlét, az egymásra figyelés színhelye volt. A fonós jelenet után a Meseszer tevékenység-sorozatának az összefoglaló bemutatására került sor, amelyet Angi Noémi tanítónő tartott. Az ünnepélyes alkalom végén a faragott Meseszer stafétát, valamint a mesetarisznyát újabb útnak indítottuk, hogy bármerre halad, gyűjtögesse a meséket, népi kultúránk kincseit.

A Meseszer rendezvény-sorozat sikeres megvalósulásáért köszönetet mondunk főtámogatóknak, az Emberi Erőforrások Minisztériumának és a támogató nevében és képviselőjében eljáró Balassi Intézetnek, hogy a szülőföldön megszervezendő anyanyelvi tanulmányi versenyek program keretében támogatták projektünket.

Ahogy az Egri Könyvtár kérte játékra hívogató felkérésében, kívánjuk a továbbiakban minden intézménynek, közösségnek, hogy „se szeri, se száma ne legyen a mesemondásnak, hogy szépszerével rendszeren összegyűljünk mesélni, mesét hallgatni, csak úgy jól érezni magunkat. Hogy a mese legyen fűszere életünknek, gyógyszer rosszkedvünknek, ékszere nyelvünknek. Hogy népmeséink hatalmas fészereben mindenki szert tehessen a maga szérére, amivel szertelenségeit csillapíthatja, netán elméjét tornáztathatja. Szaporojdanak hát a MESESZERŰ alkalmak kényszer nélkül szerről szerre, dombról dombra térben és időben egyaránt, legyen ebben játékos társunk felnőtt és gyermek, aszszony és ember, jószerével mindenki, akinek kedve van hozzá.”

„Három libagége,
Itt a mese vége.”

Angi Noémi és Király Katalin

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Megint Erdélyt

– Ezek a fránya magyarok megint Erdélyt akarják! – konstatják naponta a vészharangokat a médiában és a közelet egyéb fórumain, akik attól félnek, hogy valami szörnyű összeesküvés történik ellenük, s még többen azok, akik ebből akarnak hasznot húzni. Igen, hasznot a politikában és hasznot az elektronikus illetve hagyományos újságírásban. Az ennyire éber, országmentő politikus majdani szavazatokat remél, hiszen ő ezzel bizonyítja buzgó hazaszeretét, s azt, hogy ő a haza csahosa, aki sem száját be nem fogja, sem vigyázó szemét le nem hunyja, ergo, rá lehet bízni a gazdaságot, gondja van neki mindenre. Az újságíró, akkor is, ha a televízióban nyomja a szószót, a mindennapi kenyéret keresi és találja meg ebben, hiszen a téma az utcán hever, s oda megint ez van kiterítve.

– Megint Erdélyt! – mondják. – Mint mindig...

Közvéleménykutatások bizonyítják, hogy a széles néprétegek mennyire fogékonyak efféle szövegekre, s mily könnyen ijedeznek, hogy a „magyarok megint Erdélyt akarják”, s ennek következtében ellenségnek, sőt, fő ellenségnek mondják a magyart. A török és tatár valamennyi vétke már régen el van feledve. Orosz és bolgár terület-szerzések – a Pruton és újabban a Dnyeszteren túl illetve Dobrudzsában – majdhogynem meg vannak bocsátva. Csak a magyarról nem szabad megfeledkezni, rá mindig figyelni kell, pedig ő nem vitt el semmit, csak egyszer már visszavett abból, ami az övé volt, s félő, hogy újból megteszi azt. Ő vélhetően folyton azon spekulál, hogy visszaszerezze azt, ami az övé volt, és ez kibírhatatlan, elviselhetetlen. Miért nem nyugszik

már bele, hogy ehhez a földhöz már semmi köze, sőt, nem is volt soha, mert itt nem az ő elei terelgették a nyáját ősidők óta.

Az ország új regionális felosztására készül a hatalom. Nagy fogadkozásokról hallani: még ebben az évben a végére akarnak jutni. Ha így történik – legalábbis az utóbbi évtizedeknek –, ez lesz az első nyilvánosan beharangozott „nagy nemzeti terve” ebben az országban, amely a kitűzött határidőre valóra válik. Egy másik, még ennél is nagyobb, de titkolt terv viszont jó úton halad a megvalósulás felé: az ország etnikai arányainak megváltoztatása, a magyar tömbök szétforgácsolása, illetve feloldása a többségi tengerben. Nem kétséges, hogy a regionális felosztás is ennek a célnak próbálja alárendelni a teljes román politikum. Legalább évszázados országszerző erőfeszítései végső sikerét, betetőzését látja ebben. Szeme előtt a francia példa lebeg, amely oly eredményesnek bizonyult. A francia nemzet sikeresen olvasztotta magába az ország lakosságának felét kitevő kisebbségeket.

Még nem lehet tudni, mely álláspontra helyezkedik végül a kormány a régiók száma, a összetétele és szerepköre tekintetében. Egyelőre csupán véleményeket hallani minderről, kevés látszik még belőle. Azért van néhány konkrétum is. Az egyik, hogy Liviu Dragnea kormányfő-helyettes vezetésével valakik dolgoznak az ügyön. A kormányfő-helyettes egyelőre visszafogottan nyilatkozik a témáról, szakmai előkészítő munkáról beszél. Eugen Nicolaescu egészségügyi miniszter a rá jellemző hebehurgasággal máris bejelentette az egészségügyi biztosítótársaság átszervezését a megyés rendszerről nyolc régiós rendszerre.

Róla elhíhető, hogy sebbel-lobbal történt bejelentése előtt senkivel sem egyeztetett. Viszont tudhat valamit arról, ami a kormány fazekában fő.

Az RMDSZ egy 16 régiós elképzeléssel ment szembe már az elmúlt években Bănescu elnök azon elképzelésével, hogy a mostani nyolc fejlesztési régiót ruházzák fel adminisztratív hatáskörrel is. A kormányon léve, akkor sikerült megaka-

lenne, hanem egy sok összetevőből álló felmérés eredményeképpen, hogy azokat a térségeket sorolják egy-egy régióba, amelyek nyilvánvalóan összetartoznak.

A Romániai Akadémiai Társaság (SAR) a Románia liberá napilapban fejtette ki álláspontját – amely különben egybecseng az RMDSZ álláspontjával – a regionalizációról, és kimutatja, hogy az elmúlt évek során folyamatosan nőtt a fejlesztési régiók közötti egyenlőtlenségek mértéke (az elmúlt nyolc évben a régiók közötti egyenlőtlenség 36 százalékkal nőtt), s ha ez folytatódik, akkor veszélybe kerül a romániai régiók közötti belső kohézió, amelynek beláthatatlan gazdasági és poli-

dályozni az államelnöki terv valóra váltását. Nem a magyar érvek hatottak – bár komoly érvrendszerrel bizonyította az RMDSZ, hogy nem működött, s nem működhet hatékonyan a nyolcregiós változat –, hanem az előrevetített kormányválság fenyegető árnyéka. Ma már egyértelmű, hogy valamit tenni kell e téren, hiszen a jelenlegi régiós felosztás nem működik hatékonyan, és ahelyett, hogy kiegyenlítene, tovább fokozza egy adott régióhoz tartozó megyék fejlettségi különbségeit.

Azóta az érdekvédelmi szervezet különböző szintjein lázas szakmai munka folyik, hogy ne egyszerűen térképátrajzolással hozzanak létre új régiókat az országban, aminek az erdélyi magyarság nyilvánvalóan vesztese

tikai következményei lehetnek.

Számunkra több kérdést vet fel a készülő regionalizáció. A tétlen várakozás helyett szakmai érveket, s hozzá támogatókat kell találni életképesebb és számunkra is elfogadható elképzelések érvényre juttatásához. Nyilvánvalóan egy dolog az ideálisat keresni, és egészen más a lehetőséget megtalálni.

Erdélyi regionális kormány, illetve Székelyföld autonóm státusú fejlesztési régió megalakítását tartaná ideálisnak a háromszéki RMDSZ.

Ám a szakmai viták lehetőségét nehezíti, hogy az RMDSZ-en kívül még egyetlen romániai párt és a kormány sem készített tanulmányt az ország regionális átszervezésének szüükségéről.

Molnos Ferenc

Ahonnán teljes mértékben hiányzik a lovagi kultúra

Ahonnán teljes mértékben hiányzik a lovagi kultúra, ott nemcsak a viselkedéssel van baj, de az adott szónak sincs semmiféle fedezete. Ott nem lehet megállapodni, egyezséget kötni sem, mert számukra a szerződésbe foglaltak sem bírnak kényszerítő erővel bár egy pillanatig is.

1990 feketé márciusára emlékezve, március 19 marosvásárhelyi eseményeiről olvasva, nem lehet nem észrevenni a párhuzamot egy 1848-as eseménnyel. Mindkét eset a megállapodás és az adott szó semmibebevételének szomorú példázata. Nemzeti karakter lenne?

Többezres román tömeg – a nem túl távoli Görgényi-havasokból: Hodákról, Libánfalváról, Dédabisztráról buszokon, teherautókon érkeztek –, összekeveredve a helybéliekkel, ordítózva, rombolva őr, hajt, tombolva megsemmisíteni akar mindent, ami magyar. Néhány az utcán végigüvöltözött jelmondatokból: „Mi itthon vagyunk, ti albérletben!”, „Te, bozgor, ne feledd, ez nem a te országod!” „Erdély a miénk!”, „Ki a hunokkal!” A helyzet óráról órára feszültebb.

Kora délután több száz magyar gyülekezik az RMDSZ Bolyai téri székháza előtt. Tüntetni akarnak a románok garázdálkodásai miatt. Az odaérkező Sütő András közli velük: a magyarság nem nyugszik bele Kincses Előd erőszakos eltávolításába, de a kérdéseket nem az utcán kell megoldani. Felszólítására a magyarok nagy nehezen

szétoszlanak. Alig ötven-hatvanan maradnak a székház körül, amikor megérkeznek a románok – a magyarok bemenekülnek a székházba és elrekeszik az ajtót. A felizgatott román tömeg betör az épületbe, tör-zúz, a magyarok felszorulnak a padlásra, a feljártot eltorlaszolják. A támadók ostrom alá veszik és kis híján elpusztítják az épületet. Este nyolc körül Sütőék az időközben odaérkező román tisztok (Judea ezredes és Scriciu tábornok) többszöri felszólítására végül úgy döntenek: a kérésükre előállt teherautókhoz mennek, amelyek elszállítják őket a székházból.

A távozni akarókat román katonai asszisztencia mellett kis híján agyonverik, a teherautót is megrohanják. Az egyik helyszíni beszámoló szerint „a láncok, csövek, levágott gumicsövek kegyetlen csattogását messziről lehetett

hallani”. Ekkor üt ki Sütő András bal szemét, és a padlásán levő 79 emberből jó néhányat súlyosan megsebesítenek. (Több beszámoló szerint, amikor a jeles író kilépett a kapun, a biztosítást végző katonák parancsnoka, bizonyos Vasile Tira őrnagy azt kiáltotta: „Vegyétek kezelésbe!” S amíg az őket úgy-ahogy oltalmazó katonák sorfala között a magyarok záporozó ütések között, pokoli zsvajban, nagy ügyel-bajjal a teherautó felé igyekeztek, Judea derűsen odaszólt az őrjögőknek: „Ejnye, ejnye, fiacskáim, mit csináltok!”)

Sütő Andrást még 19-én éjjel katonai helikopterrel előbb Bukarestbe, majd Budapestre szállítják. Szeme világát nem lehetett megmenteni. Súlyos fejsérüléseket szenvedett, eltört több bordája, bal karja teljesen összeuszódott.

Domonkos László
www.tortenelemportal.hu

Románia hatvan év alatt hatszor árulta el szövetségeseit. Átlagban minden tíz évben egyszer.

George Jonas, kanadai író szerint, ha lehet az egyes nemzetek erényeiről beszélni, úgymint a németek lelkiismeretes munka etikájáról, akkor lehet azok jellembeli hibáiról is beszélni. Jónás, negatív példaként, a világ összes államai közül, Romániának a szövetségesei iránti megbízhatatlan magatartását említi.

Románia a Balkán háborúk idején elárulta elsődleges szövetségeseit, Bulgáriát, és ezért jutalmul háromezer négyzetmérföld területet szerzett meg a maga számára volt szövetségeseitől, Bulgáriától.

Semmibe vette az Osztrák Magyar Monarchiával kötött semlegességi szerződést, és amikor úgy ítélte meg, hogy a Szövetséges hatalmaknak nagyobb esélye van a győzelemhez, titkos szerződést kötött az Antant hatalmakkal, és 1916-ban megtámadta Magyarországot.

Megszegte az Antant hatalmakkal kötött szövetségeset és békét kötött a Központi hatalmakkal (Bukarestben)

Megszegte a bukaresti békét és a Monarchia összeomlása után megtámadta Magyarországot.

Elárulta a Szövetséges hatalmakat, és Hitler oldalára állt, amikor annak csillaga felmenőben volt. Ezért, 1940-ben visszaadta Erdélyt Magyarországnak.

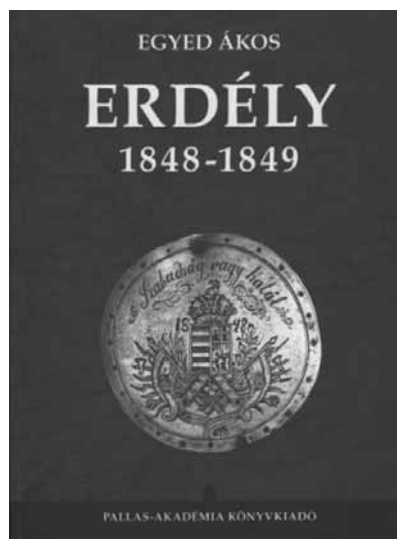
Amikor Hitler vesztesre állt, Románia elárulta a Tengely hatalmakat, átállt a Szövetségesekhez és ezért jutalmul ismét megkapta Erdélyt.

Jonas szerint, Romániának ez a kétszínűsége páratlan az országok történetében.

(George Jonas: „Beethoven's Mask” („Beethoven álarca”) c. könyve 2005 - ben jelent meg. Key Porter Books ISBN 1-55263-710-7)

Kisenyed román többségű falu, de legalább 40 magyar, többnyire birtokos család is lakott benne. Ezek férfitagjai már korábban nemzetőrséget alakítottak, s talán ebben bízva menekült ide a környékből mintegy 400 főnyi magyarság. Nem kizárt, hogy október 14-én ezt a falut miattuk kezdte ostromolni egy nagy létszámú román felkelő csapat. A felkelők fegyverletételre szólították fel a kisenyedieket, akik azonban Zsigmond Elek birtokosnak kőfállal körülvett udvarában elbarikádozták magukat s elhatározták, hogy ellenállnak. És nyomban Nagyszebenhez folyamodtak segítségért, ami nem jött, s így három napon át a kis nemzetőr csapat egy-

maga állt ellen a támadóknak. A negyedik napon a nagyszebeni General Commando által küldött komitémegbízott előtt meg egyezésre került sor, amelynek értelmében a magyar nemzetőrök átadták fegyvereiket, a román tábor viszont békés elvonulást ígért a magyar családoknak. Amikor azonban az átadás megtörtént, a felkelők mészárolni kezdték a védtelen polgárokat, s rövid idő alatt válogatás nélkül 175 személyt – gyereket, nőt, öreget – elpusztítottak. Az életben maradtok szertefutottak Vízaknára, Nagyszeben

felé, ki merre tudott.

Egyed Ákos: Erdély 1848-1849, (Pallas-Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda, 2010)

Élet az iskolában

Az élet az iskolában kezdődik! – harsogja világgá egy, felkiáltójel révén, már címével is Fekete Árpád könyve.

Ha a cím a legrövidebb tartalmi összefoglaló hordozójaként kerül egy könyv borítójára, hogy a könyvet kézbevevőnek még felütés előtt, egy pillantás alatt is elmondja, lényegében mit tartalmaz a könyv, akkor ebben a címben fölöslegesnek találok az „Az” névelőt, a „kezdődik” igét és a felkiáltójelt. Ami marad – „élet az iskolában.” –, azt hiszem, hűbben jelképezi, hogy miről szól ez a könyv. Mert végül is arról ír Fekete Árpád, és arról vallanak az emlékező pedagógusok és egykori diákok, hogy volt és van egy iskola, amelyet azért lehetett és lehet szeretni, mert élet volt illetve élet van benne. A szovátai Sófálvi Illyés Lajos Általános Iskola története számomra ezt mondja el. Az életről beszél, az iskolai életről, amely nem csupán a falak által lezárt teret töltötte ki, de kicsordult az épület s az intézmény keretei közül. És erre az életre emlékeznek oly szívesen vissza az iskola egykori diákjai. Bizo-

nyosan nem a tanórák fegyelmezett rendje ébreszt bennünk nosztalgiát, hanem azok a közösségi tevékenységek, amelyek az iskolában vagy azon kívül történtek, és több szabadságot, kezdeményezési lehetőséget adva, érdekesebbé, élvezetesebbé, olykor feledhetlenné tették az együtt töltött időt.

A könyv egy viszonylag rövid időszakot, ötvenhat évet dokumentál. Egyelőre ennyi a Sófálvi Illyés Lajos Általános Iskola kora. Mondhatni fiatal még. De ez nem jelenti azt, hogy a jelene mellett csak a jövőjéről lenne ildomos beszélgetni, hogy még nem történt volna vele semmi fontos, hogy nem kellene a tegnapiat emlegetni. Sajátos, különös történetet tudhat a magáénak. Létét nem mindenkifölött egy épület, és még kevésbé egy név határozta meg. Több volt ennél. Nem merevedett bele egy eleve

adott keretbe. Más helyszínen, más épületben, más szerkezetben és más néven is működött. A fürdőtelepen született és cseperedett sihederré, akkor és későbbben is egy jó ideig nem így szólították még, de minden kétséget kizáróan az is Ő volt.

A róla szóló könyvet lapozgatva, úgy gondolok rá, mint korombélire, akivel együtt öregedem. Diákja ugyan nem voltam, de gyermekem igen, így aztán a korosztályos kötődésnél több is van közöttünk.

De mindez, csak azért jut eszembe, mert Fekete Árpád kötetbe foglalta a történetét. Egy lehetséges történetét. Az objektív valóságon túl, kétségtelen, hogy ennek az iskolának legalább annyiféle története van, ahányan tapodták lépcsőit. És azok immár sokan voltak. Mindenki a magáét őrzi és ahhoz méri most ezt a könyvet. Ítéletet is aszerint mond róla, hogy mennyiben igazolja az ő változatát.

A könyv méltán tart számot közérdeklődésre városunkban. Sok-sok szovátai izgatottan felütötte, lapozgatta, saját nevét és arcát vagy ismerősökét kereste és találta meg benne. A szöveg és képanyag régi történeteket idézett fel, amelyeknek egykor részese volt. Olyanokat is, amelyek nem szerepelnek a könyvben. A kötet ezzel már el is érte a célját, mert amellett, hogy dokumentál, gondolkodásra, emlékezésre és a benne foglaltak kiegészítésére is készítet. Rájövünk, hogy a Sófálvi Illyés Lajos Általános Iskola története több mint egy intézmény dokumentált históriája, a mi történetünk is.

molnos

Józsa András Ady székelyföldi látogatásáról tartott előadást

Mikor érkezett pontosan Marosvásárhelyre Ady Endre, hol szállt meg a városban, hol ebédelt, hol vacsorált, mikor ment Szovátára, mit csinált Brassóban? – ezekre a kérdésekre kapott választ a közönség hétfő este (márc. 4. sz.m.) a Teleki Téka olvasótermében, ahol Józsa András számolt be Ady székelyföldi látogatásának kapcsán végzett kutatásairól.

A helytörténész Ady Endre szovátai látogatását kezdte kutatni évekkal ezelőtt, onnan terjedt tovább a kíváncsisága, hogy hol szállt meg Marosvásárhelyen a költő, kikkel találkozott, miről tartott előadást?

A vetítettképes előadásból a közönség megtudhatta, hogy Ady Endre és 1915. július végén

egy hosszabb hétvégét töltött Marosvásárhelyen és Szovátán, illetve Brassóban is megfordult.

Józsa András helytörténész előadásában felsorolta a legendás helyszíneket, amelyeket minden, magára valamit adó marosvásárhelyi is ismer és összeköt Ady emlékével: a Transzilvánia Hotel, az Európa kavéházat, a Súrlott grádcstot, a Domokos szállót.

Legendákkal is leszámolt az előadó, aki dokumentumokat, leveleket, kortársak visszaemlékezéseit kutatta éveken át, de még az 1915-ös vasúti menetrendet is előkereste a levéltár mélyéből, hogy lehetőleg pontosan megállapíthassa, mikor érkezhettek Adyék Vásárhelyre.

Például az is legendának bizonyult, hogy az egykori Domokos szállóban szállt meg a költő. A mai Bolyai utcában található saroképület, amelyben a statisztikai hivatal működik, 1915-ben a Domokos család tulajdonában szállodaként működött. Annak nagytermében tartotta meg Ady Endre az erdélyi magyarság jövőjéről szóló előadását, ott találkozott a város előkelőségeivel, értelmiségeivel. Szállása viszont a Transzilvánia Hotelben volt, amelynek a helyén ma a Bolyai utca sarkán szintén szálloda áll, de az nem emlékeztet az 1915-ösre.

Szovátára a főispán legjobb lovaskocsija vitte Adyt és csapatát,

az út így is öt órába telt az akkori útviszonyok mellett. Jól érezte magát Szovátán, megfürdött a Medve tóban és élete hátralévő részében visszavágyott oda – a körülötte levők visszaemlékezései szerint.

A közönség kiegészítésekkel gazdagította az előadást, például egy hallgató jelezte, hogy nagyanyja Ady Lajosnál szolgált Budapesten, ahol a költő is sokszor megfordult, és sokat mesélt erről később unokáinak.

Boncza Miklósról, Csinszka apjáról azt tudta meg a közönség, hogy Marosvásárhely országgyűlési képviselője volt, a maga korában jelentős férfiú, az unitárius egyház világi előljárója.

www.marosvasarhelyi-hirhatar.ro/

A székelység története, Székelyföld története

Még el sem ültek a zászlóvita hullámai, máris újabb székely témát talált a bukaresti média. Az újabb téma tulajdonképpen nem egészen új, csupán újramelegített, mint a háromnapos töltött káposzta, az a bizonyos „sarmale”, amely azért is jó hasonlat, mert arrafelé azt is saját hatáskörbe tartozónak gondolják. Ahogyan nemzetinek mondott ételeik, a „sarmale”, a „mititei” és a „ciorbă” is egészen más vidékről származik, tulajdonképpen a törököktől vették át szerte a Balkánon (a töltött káposztát nemcsak ott), történelmüket is szerezték. No, nem a törököktől, hanem a dákoktól és a rómaiaktól. Mindkettőtől azt és annyit, amit és amennyit fontosnak találtak, mint ahogyan a szakácsnak is gondja van az összetevőkre, akár „sarmale”, akár „mititei”, vagy „ciorbă” készül a keze alatt.

De hagyjuk a konyhai hasonlatokat, legyünk emelkedettebbek, művészibbek! Úgy szerettek maguknak történelmet, ahogyan egy ihletett pillanatban a költő szerzi a költeményét, a zeneszerző a zeneművét: egy kis elmélázás, töprengés, koncentráció, csak hagyni, hogy az agyban vagy a szívben megszülessen és formát öltjön, kiteljesedjen az idea. A végén meg nyakon csípni. „Hoppá, megvagy! Az enyém vagy, értem vagy!”

Na, most már, aki így szerzett történelmet, sandán tekint bárkire, aki akár érintőlegesen is prózaian viszonyul a szerzeményükhöz. „Mi az, hogy ezt írják a dokumentumok?, Hát nem látjátok, hogy azok megtörik költemény fennkölt hangvételét, tökéletes ritmusát? Hát szabad ilyet tenni?”

Persze, hogy nem szabad. Le is szólunk fővárosi és akadémiai magasságokból, hisz hátrányosan érinti őket ez az ide nem illő hang.

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem rektora, Ioan Aurel Pop történész kijelentette, a Román Akadémia

ebben a hónapban vitathatja meg azt, hogy miként írják le a románok és a székelyek történelmét a székelyek történelem tankönyvében. „Március 28-án ülünk össze és tanulmányozni fogjuk ezen anyag tartalmát. A történészek és a sajtó által jelzett gondok elég komolyak egy olyan tankönyvhöz képest, amiből a VI-os és VII-es diákok tanulnak”.

A Román Akadémia volt elnöke, Eugen Simion is azt állítja, hogy az anyagot az általa korábban vezetett intézmény szakértőinek górcsőbe alá kell helyezni, hogy megnézzék, tartalma – tudományos szempontból – mennyire felel meg, vagy sem a történelmi igazságnak. De, mondta még ő, „az első dolog, amit a Román Akadémiának meg kell tennie az egy közlemény kiadása, amiben kifejezi csalódottságát, hogy ilyenfajta hamisításokat kiadtak és oktatnak a diákoknak, aztán tehet lépéseket, mint amilyen például egy szakavatott vélemény kiadása, amit bizton figyelembe fognak venni az állam intézményei”. Tehát előbb ítéletet hozna, aztán jöhet a szakmai vélemény.

M a g a ,
M a r i u s
Diaconescu,
aki egész
n o r m á l i s
d o l g o k a t
í r t és m o n -
d o t t E r d é l y
k ö z é p k o r i
t ö r t é n e l -
m é r ő l és n e m c s a k a r r ó l (2012. novemberi számunkban közöltünk tőle), most mintha jóvá szeretné tenni ezen „vétkét”, olyan hibákat talál a könyvben, amelyekről neki vajmi kevés ismerete lehet, hiszen ő egy másik történelmi korra specializálódott. A történész főként azt kifogásolta, hogy a kiadvány úgy mutatja be a székelyföldi

románokat, mint a székelyek szolgálait. Azt is hamis történelmi ténynek nevezte, hogy a román hadsereg az I. világháború idején erdélyi bevonulásakor kirabolta és megrongálta volna a székelyek házait.

A székelység történetét összefoglaló, hatodik és hetedik osztályos iskolásoknak szánt tankönyvet szeptember 18-án mutatták be Csíkszeredában. A tankönyvet székelyföldi történelemtanárokból és történészekből álló, 11 tagú bizottság készítette el úgy, hogy iskolai tankönyvnek is megfeleljen.

Azon morfondírozom, hogy tudnak-e, tudhatnak-e a most gáncsokdók arról, hogy egy újabb történelmi könyv van készülöben? (Ha igen, máris befolyásolni akarják a szerzőket.) Bunta Levente, Székelyudvarhely polgármestere hivatala nevében már több mint egy éve felkért egy csoport történészt, hogy egy átfogó munkában írják meg a Székelyföld történetét. A csoport koordinátora Egyed Ákos történész, a háromkötetesre tervezett munkát ő irányítja. Egy négyes fogat állt össze, Egyed Ákos mellett Kolozsvárról Pál Judit egyetemi tanár, Budapestről Oborni Teréz egyetemi tanár és Székelyudvarhelyről Hermann Gusztáv Mihály kapott felkérést. Ők további szerzőket kerestek,

olyanokat, akik korábbi kutatásaikkal felhívták magukra a figyelmet, akikkel együtt meghatározták a könyv szerkezetét.

A székely őstörténet és a középkori székely történelem fejezet szerzői: Kordé Zoltán, akinek több tanulmánya megjelent a témában, de egyik kötete, A székely kérdés különösen ismert, Benkő Elek, akinek a szé-

kely középkorral kapcsolatos kutatásai megkerülhetetlenek.

A második kötet az erdélyi fejedelemség kialakulásától egészen a 48-as forradalomig tartana. A fejedelemség kori fejezet szerzői Oborni Teréz és Balogh Judit, a 18. századról Pál-Antal Sándor marosvásárhelyi kutató ír. Ő az MTA külső tagja, közismert a 18. századi kutatásairól. A reformkort, 1790-től 1848-ig Hermann Gusztáv írja meg, Egyed Ákos az 1848-49-es székely történet megírását vállalta.

A harmadik kötet az abszolutizmus korát (1849-1867) vázolná, ennek szerzőjére vagy szerzőire vonatkozó döntés még nem körvonalazódott. Majd a dualizmus kora következik, ennek a szerzője Pál Judit és Balaton Petra budapesti kutató, akinek szintén közismert kötete jelent meg A székely kérdés a 19. század végén a 20. század elején címmel. Aztán jönne a továbbiakban a székelység a világháborúban (1914-1918), ezt Csikány Tamás hadtörténészre bízták. Következik a 20. századnak az 1919-től 1940-ig tartó időszaka, amit Bárdi Nándor vállalt, munkáját Nagy József segített. Mindketten közismert magyarországi történészek, sokat foglalkoztak erdélyi kérdésekkel. Az 1940-1944 közötti időszakról Oláh Sándor írta.

A Székelyföld az 1944 utáni Romániában rész szerzője Novák Csaba Zoltán, őt Nagy Mihály és László Márton segítik. Ez egy kevésbé kutatott terület, de mindhárman sokat foglalkoztak és elég sokat írtak erről a korszakról.

A könyv egy olya réteget szólít meg, „amely érdeklődik a székely történelem iránt, és egy tudományosan megírt összefoglalót elsajátít, azt képes és hajlandó elolvasni, arról gondolkodni.”

A kéziratnak 2014 végére kell elkészülnie, a könyv megjelenését, tehát 2015-re tervezik.

Molnos Ferenc

Taekwondo

A küzdősportok iránt érdeklődő olvasóink már tudnak arról, hogy a szovátai Fehér Zsolt országos válogatott. Édesapjától a következő híreket kaptam róla:

Fehér József Zsolt egy szép eredménnyel kezdte a 2013. esztendőt, ugyanis a Slovenia Openről bronzéremmel tért haza. Február 23 és 24 között Mariborban volt megszervezve a „6. Slovenia Open” elne-

vezésű nemzetközi taekwondo verseny, ahol 18 ország 42 csapatából 311 sportoló vett részt.

A kemény verseny egy jó lehetőség volt a 2013-as Junior EB-re való felkészüléshez, ahol Zsolt első számú favoritként indulhat, ha a „Taekwondo Rankingben” megtartja első helyét – ami nem lehetetlen –, viszont az A Klasszos Openeken

pódiumra kell állnia.

Ranking Europe Youth Male -73 kg:
1. Feher Jozsef Zsolt (ROU)- 11.13 p
2. Said Guliyev (AZE)- 9.13 p
3. Asp John (NOR) -7.50 p

World Ranking Youth Male -73 kg:
1. Won Jong Hun (KOR) 22.50 p
2. Feher Jozsef Zsolt (ROU) 11.13 p
3. Pec Gibski Erik (CAN).10.50 p

Ez a valaha elért legjobb helye-

zés romániai taekwondosnak!

Március 21-én kvalifikációs meccseken harcolt Fehér József Zsolt, ahol remekül teljesített: 21-5 arányban múlta felül szenior korcateróriában harcoló ellenfelét, Nechifor Bogdant. A junior és szenior sportolók az U 21-es Európa bajnokságon való részvételért mérték össze tudásukat. Zsolt újra bebizonyította, hogy nem hiába vezeti az európai ranglistát a junior -73 kg kategóriában.

Fehér László

A Szovátai Medve-tó Sportklub Taekwondo WTF Sasok szakága Máté Miklós edző, Kiss István oktató és Bigu Octavian marosvásárhelyi oktató segítségével 2013. 03. 02-án 23 sportolót színes övre vizsgáztatott. A vizsga tartalma: alapttechnikák, állások, ütések, háritások, rúgások, esések, elmélet. Mindenki sikeresen levizsgázott, a vizsgáztatók lejegyezték minden sportoló gyakorlatát és jegyeket is adtak. A vizsgázók kora 5 és 14 év között van.

Máté Miklós

Megkezdődött a tavaszi idény a labdarúgásban

Január 28-án kezdtük el a felkészülést. Alapozó edzések, erőnléti gyakorlatok, csapat-szellem építés, a lényegesen megváltozott keret újtagjainak beépítése ennek az időszaknak a kihívásai.

Még az elmúlt év nyarán eltávozott abból a keretből, amellyel éppen megnyertük a bajnokságot két alapemberünk, Csoma Ferenc és Jeremiás András. A téli szünet idején további három fontos játékosunk – Silion Petru, Butiu Mihai és Král Csaba – talált magának más csapatot (Sepsiszentgyörgy), így jelentősen gyengült a tavaly bajnokságot nyert csapatunk játékereje. Már a számok törvénye alapján is rákényszerültünk a foghíjas keret kibővítésére. Ezt nagyrészt szovátai

és környékbeli tehetséges fiatalokkal oldottuk meg, akiket szeretnénk nagyon rövid idő alatt olyan teljesítményre képesek kiképezni, hogy a csapat továbbra is jó eredményeket tudjon elérni.

Ez egy lehetőség számukra. A komolyságukon, munkájukon, kitartásukon múlik, mert tehetségük van, hogy hamarosan eredményesek tudjanak lenni és a csapat meghatározó egyéniségeivé váljanak. Soroljuk fel őket: Kirilla Levente (sz. 1986), Bokor Ervin (sz. 1994), Bokor Norbert (sz. 1996), Imre István (sz. 1993), Tamás Attila (sz. 1990), Serghiu Sălăghi (sz. 1993).

A felkészítő időszakban csak egy hónapot tudtak készülni, mert a március 9-re tervezett kezdést március 2-re hozták előre.

Néhány felkészülési mérkőzésre azért volt idő. Nyáradszeredát itthon 3-1-re vertük, Sóváradon Mezóméhest 2-1-re, Szászrégenben a Gliga Reghin otthonában 1-1-t értünk el.

A bajnokság tavaszi idényének első mérkőzésén március 2-án Marosvásárhelyen 5-3-ra kaptunk ki a MSE-től. Csapatunk teljesítménye vegyesnek mondható. A támadással nem volt baj, hiszen három gólt is lőttünk – Serghiu Sălăghi, Bálint Levente, Tamás Attila –, de a védelem gyengélkedett. A bírót is nehéz dicsérni, hiszen háromlesből indult gólt ítélt meg ellenünk.

A második fordulóban itthon 3-2-re vertük Búzásbesenyőt. Nem izgalmak nélkül. Góljainkat Simó Csaba (2) és Serghiu Sălăghi

szerezték.

A harmadik fordulóban 2-1-re győztünk Kutyalván. itt a védelem játszott jól, a támadósor rengeteg helyzetet hagyott ki. A győzelmet jelentő két találatot Bálint Levente és Serghiu Sălăghi érte el.

A negyedik fordulóban itthon, a marosvásárhelyi Junior ellenében taroltak a mieink. Pedig nem jól indult a mérkőzés, a vendégek szerezték meg a vezetést, de félidő végére a mieink fordítottak. A második félidő aztán még öt hazai gólt hozott. Csapatunkból Bálint Levente (4), Kirilla Levente, Kacsó Gellért, Nikolics Ferenc volt eredményes. Jó iramú meccsnek és sok gólnak örülhettek a meccsre kilátogató szovátaiak.

Fábián Róbert

Sudoku (63)

8			7	2	6			9
9		2						
			9	4				8
6			2		5		7	
								2
	9	8				6	2	
					9			7
		6			2			

A négyzetrács üres négyzeteibe úgy kell beírunk a hiányzó számokat 1-től 9-ig, hogy minden sorban, oszlopban és a kis négyzetekben is egyetlen szám se ismétlődjön.

Készítette:
Sebe Zoltán

Kisebb-nagyobb, mint... (37)

	2				
			^	^	
		<			
	^				
1	<		<		5
	<	<			4

Az ábra minden sorában és minden oszlopban az 1-5-ig (is) terjedő pozitív szám egyszer szerepel. Az előre megadott számok és jelek segítségével töltsd ki a hálót, tudva azt, hogy: „<” - kisebb mint...; „>” - nagyobb mint...!

Készítette: Sebe Zoltán

Világítótornyok (61)

			2					
					1			
		4						
								2
				1				
								3
3			2					
					2			

A mellékelt ábra a tengert jelképezi, amelyen világítótornyok vannak elhelyezve. A tornyok rendeltetése, hogy megvilágítsák a hatósugarukba eső sort és oszlopot. Minden világítótorny annyit – egy négyzet méretű – hajót világít meg, amennyit a tornyon feltüntetett szám jelöl.

Határozza meg a hajók helyzetét, tudva azt, hogy hajó hajóval és hajó világítótornyokkal még sarkosan sem érintkezhet!

A tengeren 12 hajó található. Készítette: Sebe Zoltán

Búvós négyzet (57)

Meghatározások:

1. Előkelősködő, nagyképpű, 2. Rendőr. 3. Csillagászati talppont. 4. A koordináta rendszer kezdőpontja. 5. Tárgyat, termést stb. ennek részeként takaró, védő réteg.

Készítette: Dósa Márta

Beszólás: Ne csodálkozz, hogy már így lihegek! Öregebb vagyok, mint eddig bármikor.

A székel kaszál a mezőn. Látja ám, hogy futva érkezik a falu felől a fia.

A gyerek messziről kiabálja:
– Édesapám, jöjjék rögvest haza, mert nagy baj van!

– Osztán mi a baj, fiam?
– A szomszédból átjött a Mihály bá, osztán addig-addig, hogy befeküdtek idesanyámmal a dunyha alá.

Az székel kezében megáll a

kasza, megvakarja a fejét, és elgondolkodva mormogja:

– De nagy marha ez a Mihály szomszéd! Pedig neki nem is lenne muszáj...

*****

Háború van. Az ezredet meglövik, kórházba kerül. Az egész sereg a kórház előtt áll levett sapkával. Csak Petyka, s segédje mehet be hozzá. Bemegy. Leül. Látja, hogy az

öreg mondani akar valamit, de nem tud.

Ad neki papírt és tollat. Ír három sort és meghal.

Petyka kimegy a sereg elé.
– Barátaim, az ezredes meghalt, de írt nektek pár sort.

Petyka felolvassa:
– „Petyka, szállj le a légzőkészülékről!!!”

*****

Nagypapa mesél az unoká-

nak a háborús emlékeiből:

– Egyszer egy teljes századot tettem harcképtelenné, teljesen egyedül!

– Te tüzér voltál?

– Nem, szakács.

*****

– Mondja csak, örvezető, mit csinál, ha a kapuhoz részeg alak közelít négykézláb?

– Jelentem, az ágyáig kísérem az ezredes urat!

Felelős kiadó: Szóvata Város Polgármesteri Hivatala, Péter Ferenc polgármester
Szerkeszti: Molnos Ferenc, Grafikai szerkesztő: Siklodi Zsolt
Lapszámunk munkatársai: Angi Noémi, Dósa Márta, Fábian Róbert, Fehér László,
Király Katalin, Kirilla Gyula, Kiss János, Máté Miklós, Nagy László,
Samu Imola, Sebe Zoltán, Szabó Attila